

Výzkumné otázky

Termíny odevzdání klíčových dokumentů

- 19. ledna – odevzdání finální verze výzkumné zprávy
- 25. ledna – odevzdání prezentací do ISu, odevzdání zpětné vazby
- **26. ledna** – zkouška – hromadná prezentace 9-12h
- 30. ledna – odevzdání finální verze terénního deníku

K čemu jsou nám výzkumné otázky?

- Organizují projekt, dávají mu směr a koherenci
- Ukazují hranice projektu, ohraničují výzkumný zájem a meze výzkumné otázky
- Udržují výzkumníci zaměřenou na cíl projektu
- Poskytují rámec pro formulaci výstupů z projektů
- Definují data, která jsou potřeba k zodpovězení otázky
- Jsou „olovnicí“ spouštěnou v každém okamžiku výzkumu, umožňují ho „srovnat do latě“ (Chenail 1998)
- ... jsou tu, abychom je mohli změnit

Jaké mají být výzkumné otázky?

- **Jasně** formulované
- **Zkoumatelné**, ne příliš abstraktní
- **Ukotvené** v existujícím výzkumu a teoriích
- Vzájemně **propojené** – vedlejší výzkumné otázky mají jasně rozvíjet hlavní výzkumnou otázku
- Mají přinášet **originální**, byť drobný, přínos ke zkoumanému tématu
- Měly by být tak akorát ... ani příliš široce, ani příliš úzce **zaměřené**
- Směřují k porozumění, popisu procesů nebo zkušeností, předání příběhů či novým perspektivám

(dle Bryman 2015, Creswell 2009)

Formulace výzkumné otázky - vzor

_____ (How or what) is the ("story for" for narrative research; "meaning of" the phenomenon for phenomenology; "theory that explains the process of" for grounded theory; "culture-sharing pattern" for ethnography; "issue" in the "case" for case study) of _____ (central phenomenon) for (participants) at _____ (research site).

(Creswell 2009: 131)

Příklady otázek:

Interpretive: “Addicts’ Narratives of Recovery” Questions Asked in the Article

We are interested in the ways in which [narratives of recovery] may be used by addicts as an integral part of their recovery process (lines 24–26).

What is the nature of the individuals’ accounts of their recovery and in what ways might the recounting of those narratives be part of the recovery process? (lines 98–100).

Interpretive: Types of Questions That Could Be Asked

How do members of immigrant groups understand what it means to be an American?

How do members of immigrant groups understand the meaning of food and the relationships between food and being an American?

**Critical: Types of Questions
That Could Be Asked**

How are members of immigrant groups treated as outsiders in America?

How does being treated as an outsider negatively influence self-definitions and self-evaluations?

**Critical: Types of Questions
That Could Be Asked**

How does oppression (persecution based on class/race/ethnicity) encourage drug addiction?

How does oppression make it difficult to stop using drugs?

How does social activism help the recovery process?

Positivist: “Identity Threat and Dietary Choices” Questions Asked in the Article

Do members of non-White immigrant groups choose and consume American food as a way to convey they belong in America? (lines 17–18)

Does the motivation to convey an identity bring about actual dietary decline? (lines 47–49)

Positivist: Types of Questions That Could Be Asked

How do gender, age, income, and so on influence the possibility that drug addicts will overcome their addictions?

What are the characteristics of events that lead addicts to “hit bottom” and change?

What are the characteristics of people who overcome addiction?

Výzkumná otázka jako „hádanka“

Developmental puzzle - how and why did x or y develop?

The x or y might be anything, ontologically speaking, for example, racist attitudes, cultural imperialism, the American system of government, a mental illness, and so on.

Mechanical puzzle - how something works or is constituted.

How does x or y work? Why does it work in this way? Again, x or y might be anything – intimate personal relationships, a legal system, a penal institution, the human psyche, and so on.

Comparative puzzle - what we can learn from comparing x and y , and how we can explain differences and similarities between them?

This could involve comparing legal or social institutions internationally, different cultural objects or artefacts, or groups of people with different sets of experiences, for example.

Causal/predictive puzzle - interested in causality, and pose a puzzle about what influence x has on y , or what causes x or y ?

You might extend that into a predictive puzzle - what is the likely outcome of x or y , where x or y might be a social intervention or programme for example.

(Mason 2002: 18)

**Teoretické
ukotvení**

**Paradox,
ambivalence,
problém**

„**The theoretical premise** is that different types of motivation for environmentally-oriented behaviour contain different levels of expectations, and through these expectations they carry different levels of the potential for disappointment and resignation. **Despite the fact** that the blockade did not stop the logging—and so in fact could be seen as a failure—the respondents did not express disappointment. On the **contrary**, their attitudes showed a strikingly unified resistance and determination to participate in the blockade again. The analysis of the responses reveals **why this could be so**: the participants' motivation is not directly linked to protecting the Šumava landscape, it is not of the teleological type that contains specific expectations. It is largely inspired by virtue ethics, by a civic mind-set that strives for personal integrity, does not contain high expectations in terms of external changes, and is resistant to fatigue.“

**Hledání
vysvětlení**

(Pelikán, Librová 2015: 27)

Výzkumné otázky:

„However, our goal is not just **to describe the motivations** of the Šumava blockade’s participants, but also – and primarily – **to discuss** the important and understudied theoretical question of **how social movement participants’ motivation relates to feelings of disappointment from failure.**“ (s. 29)

„Our attention centers on a pair of questions:

- 1) **What were the motivations** to participate in the blockade at the Šumava National Park?
- 2) **How have these motivations influenced** the participants’ attitudes toward environmental direct actions in the future?“ (s. 30)

Check-list pro dobře vytvořenou otázku I.

- ✓ Obsahuje lokaci, v níž bude výzkum probíhat?
- ✓ Obsahuje jasné označení dat a jednotek analýzy? Kdo nebo co reprezentuje zkoumaný fenomén?
- ✓ Vyžaduje komplexní odpověď (nebo vede jen k odpovědi ano/ne)?
- ✓ Začíná slovy „jak“, „co“ (spíše než „proč“)?
- ✓ Vyplývá z ní jasně o jaký přístup se bude výzkum opírat? Využívá jazyk srozumitelný v jeho rámci?

Check-list pro dobře vytvořenou otázku II.

- ✓ Promyslel/a jsi, do jaké role Tě tato otázka staví vůči participujícím?
- ✓ Promyslel/a jsi, jak budeš jako výzkumník/výzkumnice vnímána Tvými participanty a participantkami?
- ✓ Promyslel/a jsi, jak může být Tvoje výzkumná otázka a postup vnímána participujícími na Tvém výzkumu?
- ✓ Promyslel/a jsi, jaký vliv by na Tvé participující mohla mít účast ve Tvém výzkumu a jaký vliv na ně může mít publikace výsledků? Jsi si jistá/jistý, že je nemohou poškodit?

Různé ontologické perspektivy a jejich elementy

people, social actors, humans
bodies, subjects, objects
minds, psyches
rationality, emotion, thought
feeling, memory, senses
consciousness,
subconsciousness, instincts
understandings, interpretations
motivations, ideas, perceptions
attitudes, beliefs, views
identities, essence, being
selves, individuals, subject
positions
others, collectivities
representations, cultural or
social
constructions

experiences, accounts
stories, narratives, biographies
evolution, development,
progress
texts, discourses
words, codes, communications
languages
actions, reactions, behaviours
events
interactions, situations, social
relations
social or cultural practices
social processes
rules, morality, belief systems
material cultures, objects,
things
time

institutions, structures, the
'material', markets
cultures, societies, groups
producers, consumers
nature, genes, humans, animals
empirical patterns, regularities,
order, organization,
connectedness
empirical haphazardness
spontaneity, disorder,
disorganization, chaos and
disconnectedness
underlying mechanisms
one objective reality, multiple
realities or versions.

Elementy výzkumných otázek

- People/lidé
- Time/čas
- Development/vývoj, rozvoj
- Events/události
- Percepce/vnímání
- Motivace
- Jednání/chování
- Spotřeba/spotřebitelé
- Produkce
- Nature/udržitelný rozvoj
- Multiple realities
- Myšlení
- Actions/jednání, činnosti
- Porozumění
- Interpretace
- Experience/Zkušenost
- Individuality
- Memory/paměť
- Morality/Morálka
- Postoje
- Values/hodnoty
- Zvířata
- Regularities/Pravidelnosti
- Organizace/Řád
- Rules/pravidla
- Connectedness/Propojenost
- Sociálně-kulturní praktiky
- Instituce

- Jaké jsou partnerské vlivy na pro-environmentální chování z pohledu žen žijících ve společné domácnosti?
 - Jak hodnotí/vnímají/popisují ženy v bezdětném nesezdaném kohabituujícím páru vzájemný vliv (sebe a svého partnera) na jejich pro-environmentální chování?

- Jak vnímá veřejnost svou účast při ochraně životního prostředí?
 - Lidé zapojení do konkrétní kauzy, organizovaná účast v soudních řízeních, veřejných zasedáních – vstupují aktivně do legálních sporů – účast – Jak se cítí? Odrazují je výsledky? Co to pro ně znamená, proč to dělají? Co je odrazuje od nové účasti v dalších kauzách? V kontextu aktuální proměny právního rámce ...

- Jaká je zkušenost mladých lidí s aktivismem v přímých akcích?
- Jaké jsou motivace zahrádkářů k zahrádkaření? Jak zahrádkáři vnímají veškeré funkce svých zahrádek?
- Jaká je zkušenost pedagogů mateřských škol s kompetencemi k udržitelnému rozvoji?
- Jakou mají děti mladšího školního věku zkušenost s ochranou přírody a životního prostředí?
- Jaké jsou produkční a mimoprodukční funkce biodynamické farmy Kout a jejich environmentální a sociální význam?

Literatura

- Bryman, Alan. 2008. *Social Research Methods*. 3rd ed. Oxford: Oxford University Press.
- Creswell, John W. 2008. *Research Design: Qualitative, Quantitative, and Mixed Methods Approaches*. 3rd ed. Sage Publications, Inc.
- Čhenail, Ronald J. 1998. “Jak Srovnat Kvalitativní Výzkum Do Latě?” *Biograf: Časopis pro Kvalitativní Výzkum* (15–16):30 odst.
- Loseke, Donileen R. 2012. *Methodological Thinking: Basic Principles of Social Research Design*. SAGE.
- Mason, Jennifer. 2002. *Qualitative researching*. 2nd ed. London: Sage Publications. Dostupné také z: <http://www.loc.gov/catdir/enhancements/fy0658/2002102289-t.html>
- Pelikán, Vojtěch and Hana Librová. 2016. “Motivation for Environmental Direct Action in the Czech Republic: The Case of the 2011 Blockade at the Šumava National Park.” *Sociální Studia / Social Studies* 12(3).